

A șaisprezecea Olimpiadă internațională de lingvistică

Praga (Cehia), 26–30 iulie 2018

Rezolvările problemelor de la competiția individuală

Problema nr. 1

cuvânt = $\left\{ \begin{array}{c} \circ \circ \\ \circ \bullet \\ \bullet \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{c} \downarrow \\ \circ \circ \\ \circ \bullet \\ \bullet \end{array} \right\} [o], \quad \circ = (C)V$

$\bullet = \begin{cases} (C)V: \\ (C)VC' \\ (C)V:C' \end{cases}$, C, C' sunt consoane, V este o vocală

[ifá]	câine	[ifó.ci]	cățel
[nâ:..nakí]	lucruri	[sâ:.....sák.wa]	gâscă
[ak..topá]	pod	[hok....taki]	femei
[wana.yitá]	a lega	[awa....nayí.ta]	a lega la
[isis..kitó.ci]	păhărel	[a:.tami.homá]	capotă
[honan.tá:ki]	bărbați	[ili . toh . tafí.ta]	a încrucișa picioarele

Problema nr. 2 Propozițiile au următoarea structură:

$$S \left\{ \begin{array}{l} -b\theta \quad (S = \text{pers. I sg., pers. II sg.}) \\ k\theta m\theta \quad (S = \text{pers. III sg., plural}) \end{array} \right\} \begin{array}{l} - \\ O \end{array} \left. \vphantom{S} \right\} V X ne,$$

S: subiect, O: complement, V: predicat,

X:	pers. I > pers. II > pers. III	trecut	prezent	+ $\left\{ \begin{array}{l} \text{pers. I sg.} \in \{S, O\} : -\mathfrak{x} \\ \text{pers. I pl.} \in \{S, O\} : -\mathfrak{i} \\ \text{pers. I} \notin \{S, O\} : \\ \left\{ \begin{array}{l} \text{pers. II sg.} \in \{S, O\} : -\mathfrak{u} \\ \text{pers. II pl.} \in \{S, O\} : -\mathfrak{an} \end{array} \right. \end{array} \right.$
	S → (O)	t—?	k-	
	O ← S	t ^h -	r-	

- (a)
1. n \mathfrak{x} ʒip ku ne — Tu dormi?
 2. ati kəmə nirum lapk^{hi} t^{hi} ne — El ne-a văzut?
 3. tarum kəmə nuʔrum c^{ham} ran ne — Ei vă cunosc?
 4. nirum kəmə tarum lan ki ne — Noi îi batem?
 5. nirum kəmə n \mathfrak{x} c^{ham} tiʔ ne — Noi te-am cunoscut?
 6. nirum ka tiʔ ne — Noi am mers?
- (b)
7. Eu te-am bătut? — ɳabə n \mathfrak{x} lan t \mathfrak{x} ? ne
 8. Ei m-au văzut? — tarum kəmə ɳa lapk^{hi} t^h \mathfrak{x} ne
 9. El te cunoaște? — ati kəmə n \mathfrak{x} c^{ham} ru ne
 10. Voi dormiți? — nuʔrum ʒip kan ne

Problema nr. 3

- pers. I sg.:
 - dacă cuvântul conține cel puțin o consoană surdă, prima devine nazală+sonoră ($\langle p \rightarrow mb, t \rightarrow nd, h \rightarrow nz, x \rightarrow nj, k \rightarrow ng \rangle$)
 - altfel, întregul cuvânt se nazalizează (-m)
- pers. II sg.:
 - dacă cuvântul începe cu altă vocală decât **i** (**í, î**): **y-**
 - în alte cazuri prima vocală diferită de **i** (**í, î**) se schimbă precum urmează:
 - * **a** → **e**, **á** → **é**, **â** → **eâ**;
 - * **o** → **e**, **ó** → **é**, **ô** → **eô**;
 - * **û** → **iû**;
 - * **e** → **i**, **é** → **í**, **ê** → **î** (același lucru se întâmplă în silabele imediat următoare).

(a)	pers. I sg.	pers. II sg.		pers. I sg.	pers. II sg.
	<i>mbího</i>	¹ píhe	<i>a pleca</i>	<i>noínjoa</i>	⁸ neíxoa <i>a vedea aceasta</i>
	² mbêyo	<i>píyo</i>	<i>animal</i>	<i>vanénjo</i>	⁹ venéxo <i>a cumpăra</i>
	<i>yênom</i>	³ yîno	<i>soție</i>	<i>mómindi</i>	¹⁰ mémiti <i>a fi obosit</i>
	⁴ ênom	<i>yêno</i>	<i>mamă</i>	<i>ínzikaxovoku</i>	¹¹ íhikexovoku <i>școală</i>
	<i>ngásaxo</i>	⁵ késaxo	<i>a simți frigul</i>	¹² ônju	<i>yôxu</i> <i>bunic</i>
	<i>njérene</i>	⁶ xíriri	<i>parte</i>	¹³ nêwom	<i>nîwo</i> <i>nepot</i>
	<i>ndôko</i>	⁷ teôko	<i>ceafă</i>	<i>ánzarana</i>	¹⁴ yáharana <i>sapă (subst.)</i>

- (b) 1. pers. II sg.: în împrumuturi portugheze **á** → **eá**; în cuvinte autentice **á** → **é**, **â** → **eâ**.
2. **lándana, ngápana.**

Problema nr. 4

singular	plural	
-b	-(a)bys	bø-bys ‘nuci de betel’, juhuru-bys ‘ouă’
-h	-(a)ruh	ara-ruh ‘trestii de zahăr’
-g	-(a)gas	bai-gas ‘fășii de coajă de sago’
-t	-(o)gu	nyba-t ‘4’

$$\left(\begin{array}{|l|} \hline \boxed{\begin{array}{ll} \text{anowip} & 6 \\ \text{wiwis} & 2 \times 6 = 12 \\ \text{araman} & 4 \times 6 = 24 \end{array}} \\ \hline \end{array} \right) + \left(\begin{array}{|l|} \hline \boxed{\begin{array}{ll} \text{atu-} & 1 \\ \text{bi-} & 2 \\ 2 + 1_{\text{sg.}} & 3 \\ 2 + 1_{\text{pl.}} + 1_{\text{sg.}} & 4 \\ 2 + 1_{\text{pl.}} + 2 & 5 \end{array}} \\ \hline \end{array} \right) \times \left\{ \begin{array}{l} \text{baig(as)} \\ \text{bøb(ys)} \\ (\text{nybat}) \end{array} \right. 4 + \left\{ \begin{array}{|l|} \hline \boxed{\begin{array}{ll} \text{atu-} & 1 \\ \text{bi-} & 2 \\ 2 + 1_{\text{sg.}} & 3 \end{array}} \\ \hline \end{array} \right\} \times \left\{ \begin{array}{l} \text{ara(ru)h} \\ \text{juhurub(ys)} \end{array} \right.$$

- (a) (6, 9, 11): 4 = **nybat**, 8 = **biogu nybat**, $k \times 4$ ($3 \leq k$) = **k-t/gu nybat**.
- (b) 12. **biabys atub bøbys** — 3 nuci de betel
13. **atub juhurub** — 1 ou
14. **nybat atuh araruh** — 5 trestii de zahăr
15. **biagas atugas biagas baigas** — 5 fâșii de coajă de sago
16. **wiwis baigas** — 12 fâșii de coajă de sago
- (c) 17. 4 nuci de betel — **biabys atubys atub bøbys**
18. 11 ouă — **biogu nybat biabys atub juhurubys**
19. 20 ouă — **biogu atugu biogu juhurubys**
20. 25 fâșii de coajă de sago — **araman atug baigas**

Problema nr. 5

Yefre me N: ‘Numele meu este N’ **ne ...:** ‘și ...’

Yefre me R N: ‘Numele R meu/mea este N’ **-nom:** plural

Termeni de rudenie (pentru un bărbat):

ena ‘mamă; mătușă după mamă’

agya ‘tată; unchi după tată’

nua ‘frate/soră; fiu/fică a unchiului după tată; fiu/fică a mătușii după mamă’

ba ‘fiu/fică; nepot/nepoată de frate (fiu/fică a fratelui)’

sewaa ‘mătușă după tată’

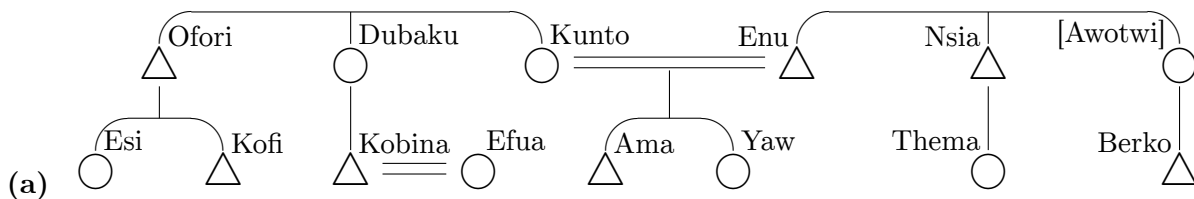
sewaaba ‘fiu/fică a mătușii după tată’

wɔfa ‘unchi după mamă’

wɔfaba ‘fiu/fică a unchiului după mamă’

wɔfaase ‘nepot/nepoată de soră (fiu/fică a surorii)’

yere ‘soție’

- (b) 1. **Yefre me Yaw. Yefre me enanom Dubaku ne Kunto. Yefre me agyanom Nsia ne Enu. Yefre me nuanom Thema ne Ama ne Kobina. Yefre me sewaa Awotwi. Yefre me wɔfa Ofori. Yefre me wɔfabanom Esi ne Kofi. Yefre me sewaaba Berko.**
2. **Yefre me Ofori. Yefre me banom Kofi ne Esi. Yefre me wɔfaasenom Yaw ne Ama ne Kobina. Yefre me nuanom Kunto ne Dubako.**